

Moord op burgemeester Bernt Proeys

Nieuw licht op rol van slagers

'De moord op burgemeester Beernt Proys in diens bed te Utrecht, 1425'. Jacobus Buys (1789-1791). Bron: Rijksmuseum.

Inleiding

In de Utrechtsche Jaarboeken wijst geschiedschrijver Burman de slagers aan als de moordenaars van burgemeester Bernt Proeys: "...zijn de Vleyshouwers en andere booswichten ... gegaan naar Bernt Proeys en ... hebben ze den zelve Borgermeester wredelyk vermoort"¹.

Ook beschrijft hij dat Proeys in zijn huis is vermoord terwijl hij ziek op bed lag. En gruwelijker nog: nadat Proeys in eerste instantie niet dood bleek te zijn, zijn de slagers opnieuw naar zijn huis gegaan en hebben hem de genadeklap gegeven. Maar niet voordat ze de pastoor, die Bernt de laatste sacramenten aan het toebrengen was, aan de kant hebben geduwd.

Tussen de moord in 1425 en het verschijnen van de jaarboeken in het midden van de achttiende eeuw, zit meer dan driehonderd jaar. Dus dan rijst de vraag op, of de beweringen van Burman met feiten te staven zijn. Waar baseert hij de gruwelijke details van de moord op? Bij gebrek aan vingerafdrukken, dna sporen en bewakingsbeelden is er maar een manier om te checken of Burman gelijk heeft en dat is door de originele bronnen over de moord op te sporen en te analyseren.

¹ Burman, K. (1750-1754). Utrechtsche Jaarboeken van de vijftiende eeuw deel I pgn 319. Utrecht, Nederland: Van Lynden

Op zoek naar de waarheid in de bronnen

Er is een beperkt aantal bronnen dat we kunnen raadplegen op zoek naar meer informatie. We beginnen onze zoektocht met het bestuderen van de (transcripties van) de notulen van vergaderingen van het gemeentebestuur, het zogenaamde Raads Dagelijks Boek². Helaas wordt daarin wordt met geen woord gerept over de moord. Meer informatie staat in het Buurspraakboek³, waarin vanaf 1385 de besluiten van de raad worden bijgehouden waarvan burgers op de hoogte werden gebracht tijdens een vergadering oftewel 'buersprake'.

Bij het jaar 1425⁴ staat opgetekend dat Bernt Proeys is gedood tijdens ongeregelheden in de stad. En in 1429⁵ is te lezen dat hij 'cranc in zijne bed leggende vermoord is'. Tot zover lijkt Burman het dus aan het juiste eind te hebben. Maar waar baseert hij alle andere details op en waaruit blijkt dat de slagers betrokken waren bij de moord op Bernt? Want in de Buurspraakboeken is dat niet terug te vinden.

Voor het antwoord hierop gaan we terug naar de Utrechtsche Jaarboeken⁶. Want al zijn ze honderden jaren na de moord geschreven, daarmee is de informatie in de boeken natuurlijk niet helemaal waardeloos. In het verslag over jaar 1427 staat vrij beknopt de inhoud beschreven van een 'manifest' dat door de Staten van het Nedersticht⁷ is opgesteld. Hierin doen ze hun beklag over bisschop Zweder van Culemborg. De integrale tekst van het manifest - dat is gericht aan de groten der aarde zoals vorsten uit het Roomse Rijk, bisschoppen en aartsbisschoppen - is te vinden in het 'Veteris Aevi Analecta' van Antonius Mattheus⁸. In dit manifest wordt onder meer beschreven hoe de slagers samenwerken met Zweder van Culemborg en burgemeester Bernt Proeys hebben vermoord. En ook hoe ze het sacrament dat Bernt kreeg toegediend, hebben onteerd door de priester aan de kant te duwen. Het lijkt erop dat we de bron waarop Burman zich heeft gebaseerd hebben gevonden.

Is de zaak door dit manifest nou beklonken? Helaas niet, want er is volop reden om achterdochtig te zijn over de waarheidsgetrouwheid van het manifest. Want al verklaren de opstellers van het manifest dat ze hun beweringen 'bereyt syn te bewisen', het probleem is natuurlijk dat het stuk de bedoeling had om Zweder van Culemborg te beschadigen. En om tegenkandidaat Rudolf van Diepholt op de bisschopszetel te krijgen. De kans dat zaken daarom anders zijn voorgesteld dan ze waren of schromelijk zijn overdreven, is levensgroot. Politieke framing en het doelbewust beschadigen van je tegenstander is zonder enige twijfel van alle tijden.

² Het Utrechts Archief (HUA) toegang 1128 inventaris 3003 vanaf pagina 352 en toegang 3004.

³ Het Utrechts Archief (HUA) toegang 701 inventaris 16-16. Transcripties HUA toegang 1128 inventaris 3029-3050.

⁴ Buurspraakboek 1425, folio 20v

⁵ Buurspraakboek, folio 145v

⁶ Burman, K. (1750-1754). Utrechtsche Jaarboeken van de vijftiende eeuw. Utrecht, Nederland: Van Lynden

⁷ Samen met de bisschop van Utrecht waren de staten van het Nedersticht de belangrijkste machthebbers in wat nu de provincie Utrecht is. Zie voor meer informatie: Van den Hoven van Genderen, B. (1987). Het kapittel-generaal en de staten van het Nedersticht in de 15de eeuw. Den Haag, Nederland: Walburg pers.

⁸ Mattheüs, A. (1738). Veteris Aevi Analecta pagina 631 ev. Den Haag, Nederland: Block.

Dat we niet onterecht achterdochtig zijn over het manifest blijkt als we de namen van de daders van de moord analyseren. Want die namen zijn bekend. Althans, in het Buurspraakboek⁹ vinden we in 1426 drie lijsten met namen. De eerste lijst is een overzicht van iedereen die gestraft is voor betrokkenheid bij de moord. Daarnaast vinden we de namen van raadsleden die in opstand zijn gekomen tegen de raad. En tenslotte een lange lijst met namen van mensen die gestraft zijn voor plunderingen. In totaal zijn het tweeënveertig namen (bijlage 1). Als we deze namen afzetten tegen een lijst van oudermannen van het vleeshouwersgilde (bijlage 2), dan blijkt dat slechts één ouderman van de vleeshouwers - een zekere Steven Huberts zoon - betrokken was bij de rellen in Utrecht op 21 augustus 1425. Hij is gestraft voor betrokkenheid bij de dood van Proeys (en dus niet voor opstand tegen de raad of voor plunderingen).

Op de lijst van mensen die gestraft zijn voor betrokkenheid bij de moord, komen we maar liefst drie leden van het riemsnijdersgilde en twee van het corduaniers ('schoenmaker') gilde tegen. Kijken we voor alle tweeënveertig namen tot welk gilde ze behoren (bijlage 3) dan blijken leden van tenminste twaalf verschillende gilden gestraft te zijn voor een van de drie misdrijven (betrokkenheid moord, opstand tegen de raad, plunderingen). Het verzet tegen de Lichtenbergers, waar Bernt een van de leiders van was, was dus behoorlijk breed aanwezig in de Utrechtse samenleving. En het waren zeker niet alleen de vleeshouwers die daarin een rol speelden.

Wat de interpretatie van de gegevens echter wel bemoeilijkt is dat van achtentwintig van de tweeënveertig gestraften niet bekend is tot welk gilde ze behoorden. Dat maakt al te stevige conclusies trekken bij voorbaat onbetrouwbaar. Toch kunnen we met behulp van de Buurspraakboeken enigszins ondervangen, want in 1429 komen we een aantal gestraften opnieuw tegen omdat ze dan een nieuwe poging doen om samen te spannen tegen de raad. De exacte toedracht gaat te ver om in dit verband te beschrijven, maar als we de namenlijst van deze 'harde kern' (bijlage 4) analyseren hebben we er opeens geen last meer van dat informatie over hun gilde ontbreekt. Want van de elf namen kunnen we van tien personen achterhalen tot welk gilde deze behoort. En acht van deze elf worden in 1426 gestraft omdat ze betrokken waren bij de dood van Bernt. We kunnen ze dus met recht de 'harde kern' noemen. In deze 'harde kern' komt opnieuw maar een persoon van het vleeshouwersgilde voor en nog steeds drie van de riemsnijders en twee van de corduaniers.

Ouderman vleeshouwers vertrouweling van de raad

Dat er dus meer leden van het riemsnijdersgilde en van de corduaniers gestraft zijn voor betrokkenheid bij de dood van Bernt dan van het slagersgilde, betekent natuurlijk niet automatisch dat de rol van de vleeshouwers is overdreven in het manifest van de Staten. Immers, we weten niet of bijvoorbeeld onder het plunderende volk een groot aantal vleeshouwers actief was. En we missen hoe dan ook van veel namen het gilde waartoe ze behoren. Daarnaast zegt het aantal betrokken slagers niet alles, want mogelijk hebben een beperkt aantal leden van het vleeshouwersgilde een leidende en doorslaggevende rol gespeeld. En vormt dat de verklaring dat de Staten de vleeshouwers de schuld in de schoenen schuiven.

⁹ 1426 folio 56

Opnieuw geeft het buurspraakboek meer inzicht¹⁰ in hun rol tijdens de rellen want in 1425 is een interessante passage te lezen. De inwoners van Utrecht worden opgeroepen spullen die tijdens de rellen gestolen zijn terug te geven “...zo wie yemant yet genomen heeft, dat hi dat wederbrengen zel tussen dit ende en zonnedage t’avontide in handen Jan Jacobszoens ende Jans Witten Henrixzoen, die de raet out ende nye daartoe gevuecht heeft.”

Wie zijn deze twee mannen die blijkbaar het vertrouwen genieten van het stadsbestuur? Met ‘Jan Jacobszoens’ wordt waarschijnlijk ‘Jan Jacob Egberts zoen zoen’ bedoeld. Hij is ouderman van het vleeshouwersgilde in 1424 en doet dat samen met ‘Steven Huberts zoon’. Die naam kennen we al, want hij staat op de lijst van gestraften voor betrokkenheid bij de moord op Bernt. Twee oudermannen van de vleeshouwers die een prominente rol spelen tijdens en direct na de onlusten in de stad geeft bij gebrek aan hard bewijs een beeld dat ze voorop hebben gelopen op die bewuste zomerdag in 1425. Maar opnieuw moeten we geen overhaaste conclusies trekken, want Jans Witten Henrixzoen is in 1425 ouderman van het louwersgilde en wordt in 1426 ook gestraft voor betrokkenheid bij de moord op Bernt.

Overigens heeft het stadsbestuur inderdaad iemand betrapt die geplunderd had en de gestolen spullen niet had teruggebracht. Kapper Herman Hermanszoon ‘de haermaker’ wordt betrapt en mag van geluk spreken dat hij slechts wordt verbannen¹¹¹².

Vleeshouwersgilde uiteindelijk opgeheven

Op basis van bovenstaande analyse is de stelling te verdedigen dat - hoewel de oudermannen van het vleeshouwersgilden vooraanstaande rol hebben gespeeld tijdens de moord op Bernt Proeys, ze zeker niet als enigen verantwoordelijk zijn geweest voor zijn dood. Waarom de Staten van het Nedersticht zo eenzijdig de vleeshouwers aanwijzen is onbekend. Wellicht is het antwoord heel simpel en ontbreekt vandaag de dag essentiële informatie over de rol van de slagers die de Staten destijd wel in bezit hadden. Maar een andere reden om maar één gilde als dader aan te wijzen, kan zijn dat een beeld moest worden neergezet dat Zweder van Culemborg maar weinig steun in de stad had vanuit de gilden. En mogelijk werden de vleeshouwers eruit gepikt omdat ze een slechte reputatie hadden door eerdere rellen waar ze bij betrokken waren.

Om dat laatste te onderbouwen maken we een sprong terug in de tijd naar oktober 1346. Toen vonden stevige gevechten plaats tussen groepen Utrechtse burgers¹³. Vijf mannen nemen die dag de leiding. Dat zijn Claes Wermabouts Sone, Claes Zyvaert, Henricus Voerloep, Dyderic Willem Nyesen soens en Geerlacus Johans Budels sone. De eerste vier zijn lid van het vleeshouwers gilde. Geerlacus Johans Budels Sone was mogelijk lid van het Riemsnijdersgilde omdat zijn vader Johan Peters sone ‘de Budelmaker’ daar ook lid van was¹⁴. Honderden burgers van Utrecht worden vanwege die strijd uiteindelijk verbannen en zelfs bisschop van Arkel moet zich in de strijd mengen.

¹⁰ BSB 1425 folio 20v

¹¹ BSB 1425 folio 27v

¹² Bij die gelegenheid worden nog enkele personen genoemd bij wie gestolen goed kan worden ingeleverd. Ook Jacob Voechts, Jan over de Vecht (wantsnijdersgilde) en Hendrik van Scalwijn genieten kennelijk het vertrouwen van het stadsbestuur.

¹³ Smithuis, J. (2015). 1346: bloedige burgertwisten in het centrum van Utrecht. Tijdschrift Oud-Utrecht 2015.

¹⁴ Muller, F. (1883). De Middeleeuwse rechtsbronnen der stad Utrecht deel I. Pagina 57-65 (stukken CXIV-CXX). Den Haag, Nederland: Nijhoff.

Een kleine tachtig jaar na de moord op Bernt Proeys, zal deze bloedige strijd en de hoofdrol die de slagers hierbij hebben gespeeld vast niet uit het collectieve geheugen verdwenen zijn geweest. Overigens wil de ironie dat de grootvader van Bernt Proeys, Arnoud Proeys, in 1346 aan de kant van de vleeshouwers strijdt en omkomt bij deze rellen¹⁵. En ook Arnoud was enkele decennia daarvoor tot tweemaal toe burgemeester van Utrecht. De appel valt niet ver van de boom.

Hun slechte reputatie maken de slagers ook na de moord op Bernt waar, want meerdere malen proberen ze gewapenderhand de macht in de stad te grijpen. Tot In 1432 het vleeshouwersgilde uiteindelijk wordt opgeheven en plaats moet maken voor het brouwersgilde. De aanleiding voor dit alles waren de 'grote lasten, vechtelijke ende verdriften, die tot menigen tijden onder vergaderingen van den vleyschouweren...geschiedt sijn". Het opheffen van het gilde heeft als doel om "zulke vergaderige ende haestelike toelopen en de vechteliken...te verhueden"¹⁶. De vleeshouwers worden verspreid over andere gilden om zo hun macht te breken. Het vleeshuis wordt afgebroken en er komen er twee voor in de plaats, maar nu verder uit het centrum¹⁷. De kleine vleeshal is overigens nog steeds in originele staat te bewonderen in de Lange Nieuwstraat in Utrecht.

Nieuwe namen blijven opduiken

De Buurspraakboeken geven zoals we net zagen een goed overzicht wie er gestraft zijn voor de rellen op 21 augustus 1425. Maar zoals bij elke spannende misdadedroman blijven er ook nog onopgeloste vragen die zich - als je niet uitkijkt - in je hoofd nestelen. Op 24 mei 1426 zweren de zonen van de vermoorde burgemeester (jonge Bernt Proeys, Jan Proeys van Lichtenberg, Aernt Proeys, Roetard Proeys, Aelbert Proeys en Jacob Proeys - de zoon van jonge Bernt) dat ze geen wraak zullen nemen op de schuldigen van de aanval op hun vader en grootvader¹⁸. Historisch interessant is dat ze Jacoba van Beieren in deze verklaring noemen, een teken van hun Hoekse verbondenheid met de gravin van Holland, Zeeland en Henegouwen. Maar intrigerender is dat ze naast de groep die verbannen in dit belangrijke document plots nog een naam noemen van iemand die verantwoordelijk is voor de 'nederslach ons vaders'. Zijn naam is Steven van Aerntsberge. Wie hij is of wat zijn rol was is vooralsnog een raadsel.

In 1431 vinden we in een akte¹⁹ opnieuw namen van personen die betrokken waren bij de moord op Bernt en de plunderingen in de stad. Die akte is een afschrift ('vidimus') van een oudere akte van 12 augustus 1429 waarin de stad Utrecht schadevergoeding uitkeert aan de zonen van Bernt. De meeste namen (bijlage 5) kennen we ook al van de lijst van de 'harde kern' (bijlage 4). Maar er duiken ook enkele nieuwe namen op te weten Jan van Beesde, Johan Dier en Hendrick van Manderen.

De kans dat we ooit te weten komen wat de rol van de slagers precies was of wie de fatale steken heeft toegebracht in huis Proeysenburch op de Oudegracht wordt er met het opduiken van al die nieuwe namen niet groter op.

¹⁵ Smithuis, J. (2015). 1346: bloedige burgertwisten in het centrum van Utrecht. Tijdschrift Oud-Utrecht 2015. De in haar artikel genoemde anonieme uitbreiding op de tekst van de Beke die niet opgenomen is in de kroniek (Bruch) is te vinden in HUA bibliotheek PK VI B9.

¹⁶ Muller, F. (1883). De Middeleeuwse rechtsbronnen der stad Utrecht deel I. Den Haag, Nederland: Nijhoff.

¹⁷ Smithuis, J. (2014) Gilde vertegenwoordiging of oligarchie. Tijdschrift Oud-Utrecht.

¹⁸ Hullu de, J. (1892). Bijdrage tot de geschiedenis van het Utrechtsche schisma (proefschrift). Bijlage D. Den Haag, Nederland: Nijhoff.

¹⁹ Hua 701 inventaris 474

Bronnen

Bibliografie

Hullu de, J. (1892). Bijdrage tot de geschiedenis van het Utrechtsche schisma (proefschrift). Bijlage D. Den Haag, Nederland: Nijhoff.

Mattheüs, A. (1738). Veteris Aevi Analecta pagina 631 ev. Den Haag, Nederland: Block.

Smithuis, J. (2015). 1346: bloedige burgertwisten in het centrum van Utrecht. Tijdschrift Oud-Utrecht 2015.

Uitgegeven bronnen

Burman, K. (1750-1754). Utrechtsche Jaarboeken van de vijftiende eeuw. Utrecht, Nederland: Van Lynden

Muller, F. (1883). De Middeleeuwse rechtsbronnen der stad Utrecht deel I. Pagina 57-65 (stukken CXIV-CXX). Den Haag, Nederland: Nijhoff.

Water, J. van de. (1729). Groot Placaatboek vervattende alle de placaten, ordonnantien en edicten der edele mogende heren staten 's lands van Utrecht. Mitsgaders van de edele groot achtbare heeren borgemeesteren en vroedschap der stad Utrecht tot het jaar 1728 ingesloten, vol III (pgn. 150-153). Utrecht, Nederland: Jacob van Poolsum.

Niet uitgegeven bronnen

Het Utrechts Archief (HUA) toegang 701 inventaris 474 - akte waarin de stad schadevergoeding betaalt aan de zonen van Bernt Proeys

Het Utrechts Archief (HUA) toegang 701 inventaris 16-16 - buurspraakboek. Transcripties HUA toegang 1128 inventaris 3029-3050.

Kemp, M.S.F. (2018). Nadere toegang op inventarisnummer 37 uit de collectie digitale bronnen. Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht. Gevonden via: http://www.rhczuidoostutrecht.com/PDF/NT00061_37.pdf. Deze baseert zich op HUA toegang 701 inventaris 641 rekeningen van der ballinge goede.

Bijlage 1: Gestraft vanwege betrokkenheid bij rellen 1425

Bron: Utrechtsche Jaarboeken deel I. De namen van de gestraften komen overeen met die in de Buurspraakboeken 1426 (folio 56 en verder). Informatie voorzien van een (*) bron: mededeling dr. Justine Smithuis. De informatie over Johan Lieboert is afkomstig uit het Groot placaatboek.

I. Leden van de raad die schuldig waren aan de dood van Bernt Proeys en van wie burgerschap ontnomen is.

Naam	Gilde	Functie (jaar) tot het jaar 1426
Tideman van Dorschen	Riemsnijders	Ouderman (1424), burgemeester (1426)
Claes Sloyer	Corduaniers	Raad (1403 en 1413), schepen (1404 en 1408), ouderman (1424)
Johan de Witte Hendriks Soen	Louwers	Ouderman (1425)
Willem de Wit	Corduaniers	Ouderman (1423)
Willem van Dorschen	Riemsnijders	Ouderman (1425)
Hendrik Ram	Riemsnijders	Ouderman (1425)
Vrederic Hubrechts	Onbekend	Schepen (1419)
Lambert Peters soen	Bakkers	Ouderman (1411)
Claes van Heemscroen	Onbekend	Onbekend
Melis Haeck	Louwers	Raad (1424 en 1426). Als vijfde in 1426 afgezet (*).
Steven Huberts Egbrechts soen soen	Vleeshouwers	Ouderman (1418, 1420 en 1424)
Johan Haeck	Onbekend	Onbekend
Claes Ghisebrechts soen soen die Mitter Noesen heet.	Onbekend	Onbekend. We komen wel twee keer een 'Ghisebrechts Claes soen' tegen als ouderman Louwers (1426) en ouderman Viskopers (1424)
Joan van der Maet	Onbekend	Onbekend
Dirck Voskuyl	Onbekend	Onbekend
Ment Brunincx Soen	Onbekend	Onbekend
Wilboert Syn soen	Onbekend	Onbekend

II. Raadsleden die worden bestraft omdat ze zich tegen de raad hebben gekeerd. En die uit de raad worden gezet en van wie in sommige gevallen het burgerschap wordt ontnomen.

Naam	Gilde	Functie (jaar) tot het jaar 1426
Henric de Wit Jans Soen	Wollewevers	Overste ouderman wollewevers (1426). Let op: zijn vermoedelijke zoon was onder de groep die schuldig was aan de dood van Bernt Proeys (zie I).
Johan Lieboert	Viskopers	Vijf keer Schepen/ouderman tussen 1402 en 1426, twee keer kameraar. Een Jan Lieboert (onbekend of het dezelfde persoon betreft) was meerdere malen schepen tussen 1360 en 1400.
Roelof die Kraen	Oude-wantsnijders	Ouderman (1426), raad (1410 en 1414)
Tideman Sloyer	Steenbickers	Ouderman (1424) en raad 1426
Godevaert Daems	Oude-corduaniers	Het enige raadslid met de naam Godevaert in 1426 is Godevert Janszoen en deze is ouderman.
Dirc Aernts Soen	Marsluden	Ouderman (1426)
Yereys Paedse	Snijders	Ouderman (1426)

III. Groep die wordt verbannen wegens gewelddadigheden en plunderingen. Van deze groep zijn geen functies en gilden bekend.

Naam		
Jacob Spiker	Wouter Claes	Wessel Jan Jordens Soens soen
Aelbrecht Ghisebrecht Gerryt Soen soen	Gheryt van Smalenvelt	Dirck van Hensberck
Gheryt Roederix soen	Tideman Geel	Loef Hendrix Soen
Johan Toll	Steven Jans soen	Wisse Peters soen
Hendric Splinter	Peter Hermans soen	Johan van den Berge
Ghese Floer	Gheryt Blanckert	Claes Rwsche

De betrapte plunderende kapper 'Herman Hermanszoen de haermaker' staat niet op deze lijst.

Bijlage 2: Oudermannen vleeshouwersgilde 1402 - 1430

Bron: Utrechtsche Jaarboeken deel I.

Jaar	Naam
1402	Jacob Egberts Zoen
	Jan Pot Overcamp
1403	Aernt Pot
	Vredric Jacob Vredrix zoens zoen
1404	Jacob Egbrechts zoen
	Jacob Vredrics zoen
1405	Hubert Egbrechts
	Henric Jacobs zoen
1406	Jacob Egbrechts zoen
	Peter Foyt
1407	Gherbrant Spiker
	Mouweric Overcamp
1408	Jacob Egbrechts zoen
	Jacob Vredrics zoen
1409	Hubert Egbrechts zoen
	Gherbrant Spiker
1410	Jacob Egbrechts zoen
	Jacob Vredrix zoen
1411	Egbrecht Jacobs zoen
	Henric Jacobs zoen
1412	Jacob Vrederix zoen
	Gherbrant Spiker
1413	Jacob Egbrechts zoen

	Henric Jacob Vrederix zoens zoen
1414	Peter Foyte
	Gherbrant Spiker
1415	Volprecht Foyte
	Jacob Egbrechts zoen
1416	Jacob Hubert Egbrechts zoen zoens
	Peter Foyt
1417	Jacob Egbrechts zoen
	Henric Jacob Vrederix zoens zoen
1418	Egbert Jacobs zoen
	Steven Huberts zoen
1419	Jacob Egbrechts zoen
	Gerbrant Spiker
1420	Egbert Jacobs zoen
	Steven Hubrecht zoen
1421	Jacob Egbrechts zoen
	Gherbrant Spiker
1422	Jacob Vrederix zoen
	Jan Foyt
1423	Jacob Egbrechts zoen
	Vrederic Huberts zoen
1424	Steven Huberts zoen
	Jan Jacob Egberts zoens zoen
1425	Jacob Egberts zoen
	Peter Foyte
1426	Ewout Willems Zoen
	Ghisebrecht Huberts zoen

1427	Henric Jacops zoen
	Egbrecht Paelvoet
1428	Jacob Vrederix zoen
	Peter Foyte
1429	Egbrecht Paelvoet
	Jan Foyt
1430	Jacob Vrederixzoen
	Peter Foyt

Bijlage 3: gestraften per gilde

Bron: Utrechtsche Jaarboeken deel I.

Naam gilde	Aantal personen gestraft voor ongeregeldheden
Onbekend	28
Wantsnijders	0
Snijders	1
Bakkers	1
Molenaars	0
Linnenwevers	0
Vleeshouwers	1
Viskopers	0
Louwers	1
Wolwevers	1*
Marslieden	1
Boterlieden	0
Corduaniers	2
Oude-corduaniers	1
Korenkopers	0
Oude-wantsnijders	1

Steenbikkers	1
Grauwwerkers	1
Riemsnijdersgilde	3
Bijlhouders	0
Smeden	0
Zadelaars	0

Bijlage 4: namen 'harde kern' naar gilde

Bron: Utrechtsche Jaarboeken deel I tenzij anders vermeld. Informatie voorzien van een (*) bron: mededeling dr. Justine Smithuis.

Naam	Gilde	Opmerkingen
Claes Sloyer	Corduaniers	Staat op lijst gestraften in 1426.
Tideman van Dorschen	Riemsnijders	Staat op lijst gestraften in 1426.
Willem van Dorschen	Riemsnijders	Staat op lijst gestraften in 1426.
Willem de Wit	Corduaniers	Staat op lijst gestraften in 1426.
Jan de Witte	Louwers	Staat op lijst gestraften in 1426.
Hendrik Ram	Riemsnijders	Staat op lijst gestraften in 1426.
Claes van Loenen	Wollewevers	Hij staat niet op de lijst van gestraften in 1426. Was ouderman van de wollewevers in 1426 en schepen (1412).
Lambrecht Peters zoon	Bakker	Hij staat niet op de lijst van gestraften in 1426. Was ouderman (1409 en 1421), raad (1404) en schepen (1415).
Claes van Heemstede	Boterluden	Hij staat niet op de lijst van gestraften in 1426. Ouderman (1424) en raad (1426).
Steven Huberts zoon	Vleeshouders	Staat op lijst gestraften in 1426.
Jan Haeck	Onbekend	Staat op lijst gestraften in 1426.

Bijlage 5: namen²⁰ in vidimus akte 1431

Bron: HUA 701 inv. 474. Informatie voorzien van een (*) bron: mededeling dr. Justine Smithuis.

Naam	Gilde	Opmerkingen
Tideman van Dorschen	Riemsnijders	Staat op lijst gestraften in 1426. Ook lid van 'harde kern'.
Willem van Dorschen	Riemsnijders	Staat op lijst gestraften in 1426. Ook lid van 'harde kern'.
Claes van Loenen	Wollewevers	Hij staat niet op de lijst van gestraften in 1426. Was ouderman van de wollewevers in 1426 en schepen (1412). Ook lid van 'harde kern'.
Willem de Wit	Corduaniers	Staat op lijst gestraften in 1426. Ook lid van 'harde kern'.
Lambrecht Peters zoon	Bakker	Hij staat niet op de lijst van gestraften in 1426. Was ouderman (1409 en 1421), raad (1404) en schepen (1415). Ook lid van 'harde kern'.
Jan van Beesde	Onbekend	Onbekend. Wel is hij verbannen want zijn naam komt voor op 'de rekeningen van der ballinge goede' ²¹ .
Melis Haeck	Louwers	Raad (1424 en 1426). Staat op lijst gestraften in 1426. Als vijfde in 1426 afgezet (*).
Hendrik Ram	Riemsnijders	Staat op lijst gestraften in 1426. Ook lid van 'harde kern'.
Steven Huberts zoon	Vleeshouwers	Staat op lijst gestraften in 1426. Ook lid van 'harde kern'.
Johan Dier	Onbekend	Onbekend
Claes Loen (zal zijn: Claes van Loenen)	Wollewevers	Hij staat niet op de lijst van gestraften in 1426. Was ouderman van de wollewevers in 1426 en schepen (1412). Ook lid van 'harde kern'.
Hendrick van Manderen	Oude Corduaniers	Ouderman (1404).

²⁰ Interessant is de toevoeging in de akte na vermelding van de namen de zin "met hun medewerkers". Dat betekent dat ze mogelijk steun hebben gehad van anderen die niet worden genoemd. We kunnen de medewerkers zoeken onder de gestraften voor plunderingen (bijlage 1 - III), maar niet uitgesloten is dat het hier om een groep gaat die nog niet eerder is genoemd.

²¹ Kemp, M.S.F. (2018). Nadere toegang op inventarisnummer 37 uit de collectie digitale bronnen. Regionaal Historisch Centrum zuidoost Utrecht. Gevonden via: http://www.rhcziuidoosttrecht.com/PDF/NT00061_37.pdf Deze baseert zich op HUA toegang 701 inventaris 641 rekeningen van der ballinge goede.